

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 3 października 2023

**Zespół Ekspertów Wyborczych
Zespół Ekspertów Prawnych
Fundacja im. Stefana Batorego
ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa**

**Szanowny Pan
Sylwester Marciniak
Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej
Państwowa Komisja Wyborcza
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa**

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zwracamy się do Pana oraz pozostałych członków Państwowej Komisji Wyborczej o pilne rozważenie wprowadzenia obowiązku korzystania z dwóch spisów z rejestru wyborców w trakcie wyznaczonych na dzień 15 października br. wyborów parlamentarnych oraz referendum.

W dniu 25 września 2023 r. Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła uchwałą nr 211/2023 wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych, odnoszące się do zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. Komisji odniosła się w uchwale m.in. do kwestii dokumentowania pobierania kart wyborczych i referendalnych.

Stwierdzamy, że przyjęta przez PKW interpretacja narusza normy prawa konstytucyjnego, a w szczególności ingeruje w gwarancje uczestników postępowania wyborczego i referendalnego przed zachowaniem w tajemnicy swoich preferencji politycznych.

W naszej opinii, możliwe i konieczne jest ponowne odczytanie ww. przepisów w zgodzie z Konstytucją, a co za tym idzie modyfikacja wytycznych PKW przygotowanych dla obwodowych komisji wyborczych, **tak aby korzystano z oddzielnych spisów wyborców na potrzeby wyborów parlamentarnych oraz referendum.**

Należy pamiętać, że pomimo tego, że wybory parlamentarne oraz głosowanie w referendum odbywają się tego samego dnia, to cały czas są to dwie odrębne instytucje prawa konstytucyjnego. Przepisy prawa wyborczego i referendalnego dopuszczające przeprowadzenie obu tych głosowań jednego dnia, nie unifikują tych aktów władztwa państwowego.

Wprowadzone w drodze ustawy pewne ułatwienia organizacyjne, należy interpretować w zgodzie z normami zakreślonymi w Konstytucji, a także nie może się to dziać kosztem naruszania konstytucyjnie gwarantowanych wolności i praw. W analizowanej sprawie nie chodzi o spory wykładnicze, tylko o to czy możliwe jest przyjęcie takiej wykładni obowiązujących przepisów, która pozostanie w zgodzie z konstytucyjną zasadą tajności oraz uczyni zadość standardom demokratycznego państwa prawnego.

Do niniejszego listu **załączamy opinię prawną prof. Krzysztofa Urbaniaka**, który dokonał analizy wytycznych PKW, a w której znajdzie Pan Przewodniczący szczegółowe argumenty za przyjęciem proponowanego przez nas rozwiązania.

Z wyrazami szacunku,

Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. **Mikołaj Cześnik**, profesor Uniwersytetu SWPS, Dyrektor Instytutu Nauk Społecznych SWPS

dr hab. **Jarosław Flis**, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego

dr hab. **Adam Gendźwiłł**, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Socjologii UW

dr hab. **Jacek Haman**, Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr **Anna Materska-Sosnowska**, Katedra Systemów Politycznych, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego

dr hab. **Bartłomiej Nowotarski**, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej

prof. dr hab. **Jacek Raciborski**, Zakład Socjologii Polityki, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

prof. dr hab. **Andrzej Rychard**, dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Rady Fundacji im. Stefana Batorego

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. **Piotr Bogdanowicz**, adiunkt w Katedrze Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa

Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości

dr hab. **Monika Florczak-Wątor**, profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownik Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ

dr hab. **Agnieszka Frąckowiak-Adamska**, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii

Jarosław Gwizdak, prawnik, działacz społeczny, członek zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRIS

dr hab. **Wojciech Jasiński**, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, Inkubator Doskonałości Naukowej – Digital Justice, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

mec. **Magda Krzyżanowska-Mierzewska**, radca prawny, od 1993 do 1998 prawniczka w Sekretariacie Europejskiej Komisji Praw Człowieka, od 1998 do 2018 – w Kancelarii Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu

prof. dr hab. **Marcin Matczak**, profesor uczelni w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

dr hab. **Sławomir Patyra**, profesor UMCS w Lublinie, kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego, radca prawny

dr hab. **Tomasz Pietrzykowski**, profesor na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dyrektor Centrum Badawczego Polityki Publicznej i Problemów Regulacyjnych

dr hab. **Anna Rakowska**, profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Łódzkiego, adwokat

dr hab. **Anna Śledzińska-Simon**, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. adw. **Maciej Taborowski**, profesor w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Hoffman ,Taborowski i Wspólnicy Adwokacka Spółka Partnerska

dr **Tomasz Zalański**, członek zarządu Stowarzyszenia im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k., sędzia Trybunału Stanu